

Ommetje Elshout 't Waterloopke

Met de auto

Via de Polderweg/Blaasbalgweg gemeente Heusden, gaat u de Hoofdkorfweg in. Daar gaat u de Ookweg in. Deze loopt dood voor gemotoriseerd verkeer. U kunt parkeren bij de kruising Ookweg/Kooilaan/Zeedijk of aan het eind van het pad van de Kooilaan punt A.

Met de fiets

Via de Polderweg/Blaasbalgweg gemeente Heusden, gaat u het fietspad op de Zeedijk op. Deze kruist de Ookweg/Kooilaan. Hier volgt u de Kooilaan tot aan punt A.

U kunt eventueel ook parkeren en starten aan de Kooilaan aan de Elshoutseweg bij punt B. Honden zijn in het weidegebied niet toegestaan. Niet toegankelijk met rollator, kinderwagen of rolstoel.

A. Vertrekpunt van de route. U gaat in oostelijke richting.

- 1) De Kooilaan dankt zijn naam aan de aanwezige eendenkooi. Voorheen waren hier drie evenwijdige waterlopen "de Wijde Wetering" die vorige eeuw zijn gedempt.
- 2) Eendenkooi "Ter Kwak" is ruim 500 jaar oud en nog in gebruik. Let op: niet toegankelijk!

B. Van hieruit (knooppunt 86) naar rechts het fietspad op (Elshoutseweg).

- 3) Dit gebied valt onder de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is een netwerk van natuurgebieden verbonden door ecologische verbindingsoorden. Het zijn gebieden met belangrijke natuurwaarden.

C. Hier is de mogelijkheid de route uit te breiden met 1,7 km via de Pax (Rode Poort).

- 4) Het gebied de Pax heeft hoge natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden en bevat restanten van een eendenkooi die toegankelijk zijn.

D. Hier gaat u rechtsaf de Hooibroeksesteeg in.

- 5) Dit is een moerasachtig terrein met veel populieren en wilgen. De wilgen waren eertijds bestemd voor de florierende mandenindustrie, de populieren voor de klompenindustrie.
- 6) Hooibroeken: de naam is ontstaan uit 'broek' wat vochtige bodem betekent en 'hooi'; in de zomer werd in dit gebied het hooi gehaald. Het grootste deel van de Hooibroeken is eigendom van en in beheer bij Natuurmonumenten.

U volgt de weg links, de Fortweg op.

- 7) Koningsvliet; het gebied waarop het peilbesluit Koningsvliet betrekking heeft, wordt begrensd door de Maas in het noorden, de stad 's-Hertogenbosch in het oosten en het Drongelens Kanaal in het zuiden en westen. Het is een zogenaamde "natte ecologische verbindingsoorden".
- 8) 't Fort dat hier stond was onderdeel van de Oude Hollandsche Waterlinie, samen met nog een werk aan de Elshoutse weg.

E. Hier verlaat u de weg en gaat rechtsaf het weiland in. (Let op: géén hon-

den toegestaan i.v.m. het overbrengen van ziektes via de uitwerpselen!).

- 9) Alles wat met de agrarische sector te maken had was hier een belangrijke bron van inkomsten. Binnen de veeleefvormden de runderen het voorname segment, ook nu nog is de rundveehouderij belangrijk.

F. Op de Zeedijk vervolgt u rechts de route

- 10) Vanaf de zestiende eeuw was de Zeedijk niet alleen belangrijk als zegedijk en zeedijk maar ook als dijk in het militaire systeem ten behoeve van inundaties (opzettelijk onder water zetten van een gebied) tijdens oorlogen.
- 11) Dit wiel wordt ook wel de Boezem genoemd, echter in de volksmond heet de Koppelwiel gewoon "de Koppel" en wordt nog steeds door de bevolking gebruikt om te zwemmen.

G. Waar de dijk een bocht naar links maakt, gaat u rechtsaf de dijk af.

H. Hier vervolgt U de route links, voor de sloot langs

Lees verder op de achterzijde...

12) De Zeedijkomgeving is rijk aan verschillende landschapstypen en overgangen waardoor de natuur altijd divers en rijk is getuige de vele soorten binnen de flora en fauna.

A. Hier eindigt de route. Indien gewenst kunt u hem uitbreiden met 1,1 km. via punt I en J;

U gaat dan linksaf via de Kooilaan naar punt I.

I. Hier kunt ervoor kiezen om via de Zeedijk rechts te gaan of evt. via het afgeschermd gebied onderlangs.

13) De dijk is een zegedijk of Zeedijk. Deze zou beschermen tegen het water van het nevenliggende gebied stroomopwaarts. Echter de bedijking werd decennia lang slecht onderhouden waardoor de Sint Elisabethvloed van 19 november 1421 de dijk brak. Hij is een onderdeel van een groot dijkensysteem.

14) De sluisen regelden het weren en doorlaten van water wanneer de natuur hier reden toe gaf: dijkdoorbraken en overstroming. Maar ook wanneer de mens voor militaire doeleinden hier toe besloot: verdediging door inundatie.

J. Vlak voordat u de weg nadert, kunt u linksaf naar beneden. Dit pad leidt u om de Verlande Wiel ofwel Sluiswiel heen.

15) Zoals de naam al doet vermoeden, was dit wiel tijdens de laatste jaren geen wiel meer, maar praktisch geheel verland. Het gebied is geheel hersteld tijdens een groot restauratie-project.

Als u weer op de dijk bent, gaat u rechtsaf. Zo komt u weer bij punt I waar u links gaat naar het startpunt.

Op de site www.zltoostelijkelangstraat.nl/ANV/Ommetje-Elshout is uitgebreidere info te vinden onder dezelfde nummers als hiervoor aangegeven.

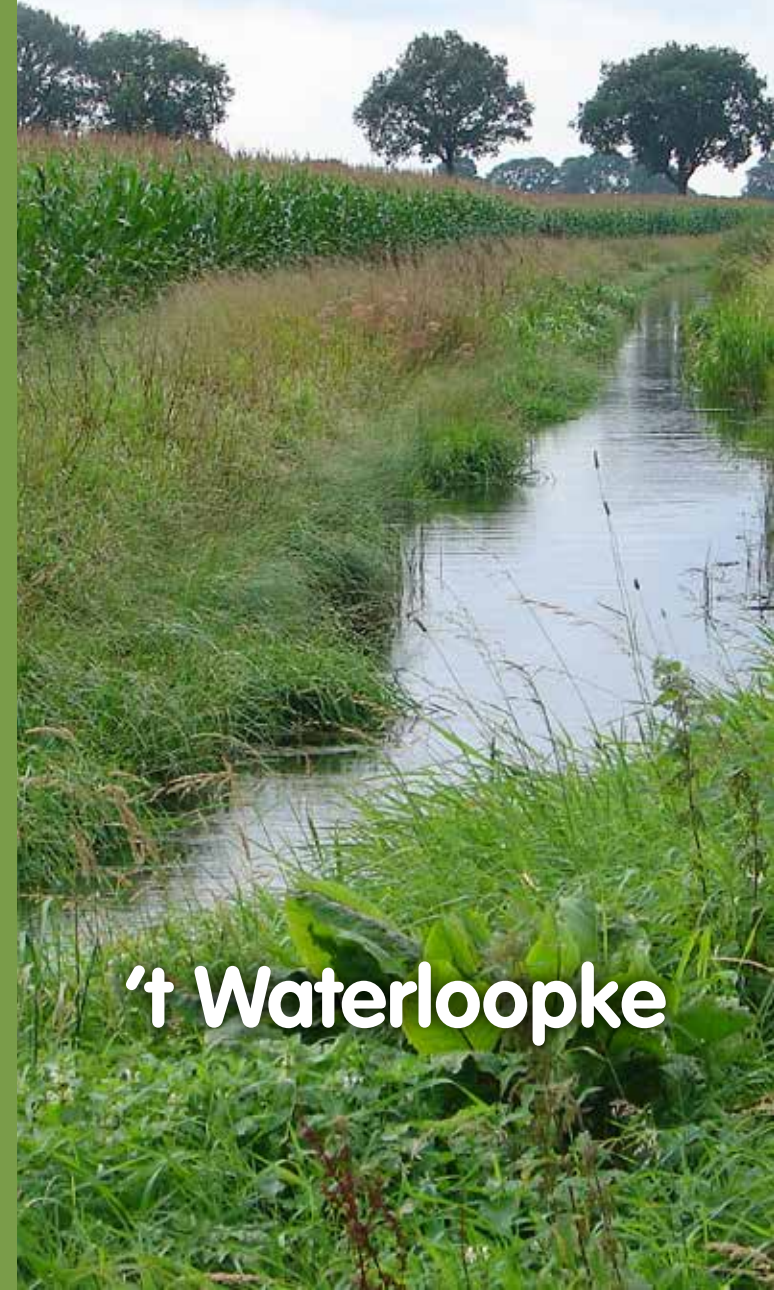

Dit Ommetje is mede mogelijk gemaakt door:

- RABObank Langstraat
- HBT
- Natuurmonumenten
- ZLTO Oostelijke Langstraat
- Nelson Scoort
- Studenten HAS Den Bosch
- Joost Muskens
- ANV Oostelijke Langstraat
- Platform Langstraat
- Gemeente Heusden

Bronvermelding:

- Bert van Opzeeland
- Eindrapport Elshoutse Zeedijk, stilte na de storm door Adviesbureau Cuypers
- Natuurmonumenten
- Natuur en Milieuvereniging Drunen Heusden Vlijmen
- Diverse websites als 'Hallo Heusden' en 'Heusden in Beeld'

't Waterloopke